

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.01.2020, sp. zn. 25 Cdo 2202/2018, ECLI:CZ:NS:2020:25.CDO.2202.2018.1

Číslo: 82/2020

Právní věta: Odškodnění pozůstalých po zaměstnanci zemřelém v důsledku pracovního úrazu, k němuž došlo po 1. 1. 2012, se posuzuje podle § 378 odst. 1 zák. práce, aniž by bylo možno nárok pozůstalých na náhradu mimořádné nemajetkové újmy nad částku 240 000 Kč hodnotit podle § 13 odst. 2 a 3 obč. zák. (resp. od 1. 1. 2014 podle § 2959 o. z.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.01.2020

Spisová značka: 25 Cdo 2202/2018

Číslo rozhodnutí: 82

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody zaměstnavatelem, Pracovní úraz

Předpisy: § 13 obč. zák.

§ 2959 o. z.

§ 375 odst. 1 písm. d) předpisu č. 262/2006Sb.

§ 378 odst. 1 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění od 01.01.2012

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Obvodní soud pro Prahu 1 rozsudkem ze dne 10. 1. 2017, č. j. 17 C 146/2015-107, zamítl žalobu, kterou se žalobci domáhali zaplacení částky 10 000 000 Kč, a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Neshledal důvodným nárok na náhradu nemajetkové újmy, kterou utrpěli tím, že dne 30. 9. 2013 byla M. B. zavražděna R. L., manželka žalobce a) a matka žalobců b) a c), při výkonu práce vedoucí pošty XY, kde žalovaná nezajistila dostatečné zabezpečení poštovního úřadu proti loupeži. Obvodní soud vyšel ze zjištění, že poštovní pobočka ve XY byla v souladu s interním předpisem žalované zajištěna mříží na okně a lokálním alarmem, umístěným na budově. Pachatel, kterého paní L. znala, vešel do budovy krátce před zavírací hodinou kolem 17. hodiny, přinutil ji otevřít trezor zadáním číselného kódu a druhý trezor pomocí čipu a poté ji usmrtil údery tupým předmětem do hlavy. Žalovaná pak nezjistila, že pošta XY nebyla v den loupeže uzavřena obvyklým způsobem, takže paní L. našel až kolem deváté hodiny večerní její manžel a jeho bratr, kteří ji hledali, když nepřišla z práce. M. B. byl rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 4. 2016, č. j. 4 To 13/2016-1997, odsouzen za zločin vraždy R. L. k trestu odnětí svobody v trvání devatenácti let a v adhezním řízení mu bylo uloženo zaplatit náhradu nemajetkové újmy každému z žalobců v částce 1 240 000 Kč.

Žalovaná každému z žalobců zaplatila na náhradu podle § 378 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 30. 9. 2015 (dále též jen „zákoník práce“), a podle kolektivní smlouvy částku 250 000 Kč, dále ještě dobrovolně každému z žalobců zaplatila náhradu ve výši 100 000 Kč, žalobcům společně poskytla jednorázovou sociální výpomoc 15 000 Kč a peněžní dar 6 000 Kč, a prostřednictvím pojišťovny Kooperativa, a. s., uhradila náklady pohřbu paní L. v částce 30 265 Kč. V době tragédie bylo paní L. 40 let, jejímu manželovi 44 a synům 15 a 18 let. Žalobce a) pracoval jako příslušník XY, synové chodili do základní a střední školy. Úmrtím paní L. byl vážně zasažen rodinný život žalobců, následky tragické události již mají a dále budou mít neblahý dopad pro celý jejich další osobní život. Žalobci b) a c) přišli o matku v době dospívání, zejména mladší syn, žalobce c), nesl ztrátu matky těžce, výrazně se zhoršil jeho školní prospěch. Žalobce a) je v péči lékařů, trpí depresivní poruchou, není schopen vykonávat nejen své původní, psychicky náročné povolání, ale pro psychické obtíže není schopen žádného soustavného zaměstnání. Žalobce a) událost zasáhla zvláště výrazně i proto, že to byl právě on, kdo zavražděnou manželku našel, celá rodina pak trpěla tím, že vyšetřování zločinu a pátrání po pachateli trvalo několik měsíců a celá událost byla opakovaně probírána nejen v obci XY, kde rodina žije, a kde se všichni znají, ale též v médiích.

2. Obvodní soud posoudil uplatněný nárok podle právní úpravy účinné v době vzniku tvrzené újmy, tedy do 31. 12. 2013, a to podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, a zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, (dále též jen „obč. zák.“). Nároky žalobců jsou sice odvozeny z pracovního poměru paní L., to však podle obvodního soudu nevyklučuje použití § 13 obč. zák. i pro přiznání další náhrady nad 240 000 Kč podle § 378 zákoníku práce, neboť v opačném případě by docházelo k neodůvodněné nerovnosti při uspokojování nároků dle pracovněprávních a občanskoprávních předpisů. Podle judikatury Nejvyššího soudu však lze k navýšení náhrad nad paušální jednorázové částky podle § 444 odst. 3 obč. zák. cestou ustanovení § 13 odst. 2 a 3 obč. zák. přistoupit jen v případech mimořádné závažnosti vzniklé nemajetkové újmy, či při mimořádných okolnostech, za nichž k porušení práva došlo. V této věci obvodní soud vzal v úvahu, že pachatelem vraždy paní L. byla třetí osoba, která byla za zločin odsouzena a bylo jí podle § 444 odst. 3 a § 13 odst. 2 obč. zák. uloženo nahradit každému z žalobců nemajetkovou újmu 1 240 000 Kč. Žalovaná podle závěru obvodního soudu na smrti paní L. nenese žádný podíl. Tvrzení žalobců, že by umístění kamerového systému či jiných zabezpečovacích prvků v poštovním úřadu mohlo smrti paní L. zabránit, je dle obvodního soudu nepodloženou spekulací. Pachatel, kterého paní L. znala, vstoupil do pobočky ještě před jejím uzavřením. Paní L. nepoužila ani lokální alarm, proto se lze stěží domnívat, že by mohla použít jiný systém pro přivolání pomoci, byl-li by instalován. Vzhledem k tomu, že smrt poškozené nastala po razantním útoku během několika minut a v obci XY se nenachází služebna policie, nelze ani předpokládat, že při napojení poštovní pobočky na pult centrální ochrany by mohla dorazit hlídka včas a smrti paní L. zabránit. Žalobcům byla již náhrada nemajetkové újmy přisouzena vůči pachateli vraždy, a to ve výši přesahující rámec nemajetkové újmy, přiznávané v obdobných případech (např. ve věci Nejvyššího soudu sp. zn. [4 Tdo 1402/2015](#)). Tuto finanční satisfakci obvodní soud pokládal s přihlédnutím k principu proporcionality za odpovídající, proto žalobu zamítl a rozhodl o nákladech řízení.

3. K odvolání žalobců Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 8. 11. 2017, č. j. 23 Co 309/2017-161, částečně změnil rozsudek obvodního soudu, a žalované uložil, aby žalobci a) zaplatila 500 000 Kč, žalobci b) 200 000 Kč a žalobci c) 300 000 Kč. Ve zbývajících zamítavých částech rozsudek obvodního soudu potvrdil a rozhodl o nákladech odvolacího řízení. Odvolací soud vyšel z obvodním soudem zjištěného skutkového stavu, ten posoudil rovněž podle § 13 obč. zák. a uzavřel, že nepřihlédla-li žalovaná ke skutečnosti, že v regionu severní Morava je nebezpečí přepadení pošty pětikrát vyšší než v jiných částech republiky, a nezabezpečila pobočku ve XY lépe a účinněji, pak nedostála povinnosti stanovené v § 248 odst. 1 zákoníku práce, neboť nevytvořila svým zaměstnancům takové pracovní podmínky, aby mohli řádně plnit své pracovní úkoly bez ohrožení zdraví a majetku. Tedy ačkoli neporušila své interní bezpečnostní předpisy upravující zabezpečení poštovních úřadů, porušila

prevenční povinnost předcházet škodám na zdraví a majetku. Této povinnosti by učinila zadost, pokud by například vybavila poštu kamerovým systémem, trezor pošty ve XY tísňovým kódem, který by (zadán současně s číselným kódem pro otevření trezoru) odeslal tísňový signál na služebnu Policie ČR a bezpečnostní agentury, případně kdyby pracovníci pošty vybavila tzv. klíčenkou pro bezdrátové vyslání tísňového signálu. Porušením své prevenční povinnosti žalovaná protiprávně zasáhla do osobnostních práv žalobců, pro které je traumatizující nejen ztráta blízké osoby, ale i vědomí, že k tragédii nemuselo dojít, kdyby byla pošta lépe zabezpečena. Utrpení žalobců zvýšila také okolnost, že žalovaná vůbec nezaregistrovala, že poškozená neukončila řádně práci na počítači a neuzavřela poštovní úřad, pročež to byl právě žalobce a), který svou ženu našel zavražděnou. Všichni žalobci byli rovněž psychicky zatěžováni pátráním po pachateli, které zejména v důsledku chybějícího kamerového systému trvalo několik měsíců za pozornosti občanů XY i médií. Odvolací soud také uvážil závažnost následků, které ztráta manželky a matky pro žalobce přinesla. Žalobce a) pozbyl v důsledku tragédií vyvolaných psychických obtíží dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu práce, která vyžaduje psychickou odolnost, žalobci b) a c) matku ztratili ve věku 18 a 15 let, v citlivém období dospívání. Zásah do osobnostních práv žalobců shledal odvolací soud natolik mimořádným, že odůvodňuje přiznání finanční satisfakce, a to v částkách 500 000, 200 000 a 300 000 Kč nad rámec již poskytnutého plnění, které odpovídají principu proporcionality a zohledňují skutečnost, že žalovaná nebyla hlavním subjektem, jenž zásah do práva žalobců na rodinný život způsobil, že vyjádřila žalobcům svou účast a splnila své povinnosti plynoucí ze zákoníku práce i nad rámec zákona.

4. Proti části výroku rozsudku odvolacího soudu, jíž byla potvrzena zamítavá část výroku rozsudku obvodního soudu, podali žalobci dovolání, které bylo obvodním soudem odmítnuto pro opožděnost.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

5. Proti rozsudku odvolacího soudu v rozsahu, v němž byl rozsudek obvodního soudu změněn a žalobě vyhověno, podala žalovaná s odkazem na § 237 o. s. ř. dovolání, jehož přípustnost dovozuje tím, že odvolací soud v rozporu s judikaturou Nejvyššího soudu (zejména s rozsudkem sp. zn. [4 Tdo 1402/2015](#)) nerespektoval požadavek proporcionality finanční náhrady, když nevezal v úvahu, že každému ze žalobců byla již v adhezním řízení proti pachateli vraždy pravomocně přiznána náhrada 1 240 000 Kč, tedy náhrada zcela odpovídající utrpěné újmě a respektující dosavadní judikaturu, a nevezal v úvahu, že žalovaná zcela dobrovolně a nad rámec svých povinností dle zákoníku práce a kolektivní smlouvy zaplatila každému ze žalobců dalších 100 000 Kč. Dále nesouhlasila se závěrem odvolacího soudu, že nese podíl na smrti paní L. tím, že nedostatečně zabezpečila poštovní pobočku ve XY. Závěr odvolacího soudu o spoluzavinění žalované byl pro ni překvapivým, nemohla na něj reagovat. Dovolacímu soudu předložila otázku, zda pozůstalý manžel a děti mohou požadovat náhradu nemajetkové újmy v penězích podle § 13 odst. 2 obč. zák. po zaměstnavateli zavražděné manželky (matky), jestliže pachateli vraždy, který byl dopaden a odsouzen, bylo uloženo nahradit týmž pozůstalým nemajetkovou újmu v penězích, a pokud ano, zda má soud při stanovení výše náhrady zaměstnavatele zohlednit náhradu, kterou je povinen zaplatit pachatel zločinu vraždy. Žalovaná se domáhala zrušení rozsudku odvolacího soudu v napadené části a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

6. Žalobci ve vyjádření k dovolání žalované snesli argumenty, pro které by jim podle jejich přesvědčení měla být náhrada nemajetkové újmy přiznána v jimi požadované částce a žaloba by neměla být zamítnuta ani zčásti.

III.

Přípustnost dovolání

7. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že dovolání žalované bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), za kterého jedná zaměstnanec s právnickým vzděláním ve smyslu § 241 odst. 2 písm. b) o. s. ř., a je přípustné podle § 237 o. s. ř. pro posouzení otázky, která dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena, a to zda pozůstalý manžel a děti mohou požadovat náhradu nemajetkové újmy v penězích po zaměstnavateli zavražděné manželky (matky), jestliže pachateli vraždy, který byl dopaden a odsouzen, bylo uloženo nahradit tímž pozůstalým nemajetkovou újmu v penězích, a pokud ano, zda má soud při stanovení výše náhrady zaměstnavatele zohlednit náhradu, kterou je povinen zaplatit pachatel zločinu vraždy. Dovolání je důvodné jen částečně.

IV.

Důvodnost dovolání

8. Nesprávné právní posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.), které dovolatel uplatňuje jako dovolací důvod, může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

9. Podle § 380 odst. 1 zákoníku práce ve znění účinném do 30. 9. 2015 pracovním úrazem pro účely tohoto zákona je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

Podle § 375 odst. 1 písm. d) zákoníku práce ve znění účinném do 30. 9. 2015, zemře-li zaměstnanec následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, je zaměstnavatel povinen v rozsahu své odpovědnosti poskytnout jednorázové odškodnění pozůstalých.

Podle § 378 odst. 1 zákoníku práce ve znění účinném do 31. 12. 2011 jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší pozůstalému manželovi a nezaopatřenému dítěti, a to každému ve výši 240 000 Kč; rodičům zemřelého zaměstnance, jestliže žili se zaměstnancem v jedné domácnosti, v úhrnné výši 240 000 Kč. Jednorázové odškodnění ve výši 240 000 Kč přísluší i v případě, že se zemřelým zaměstnancem žil v domácnosti pouze jeden rodič.

Podle § 378 odst. 1 zákoníku práce ve znění účinném od 1. 1. 2012 do 30. 9. 2015, t. j. ve znění novely, provedené zákonem č. 365/2011 Sb., jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší pozůstalému manželovi a nezaopatřenému dítěti, a to každému ve výši nejméně 240 000 Kč; rodičům zemřelého zaměstnance, jestliže žili se zaměstnancem v jedné domácnosti, v úhrnné výši nejméně 240 000 Kč. Jednorázové odškodnění ve výši nejméně 240 000 Kč přísluší i v případě, že se zemřelým zaměstnancem žil v domácnosti pouze jeden rodič.

10. Ze srovnání shora uvedených znění právní úpravy jednorázového odškodnění pozůstalých po zaměstnanci zemřelém v důsledku pracovního úrazu do 31. 12. 2011 a od 1. 1. 2012 vyplývá, že v případech úmrtí, k nimž došlo do 31. 12. 2011, byl zaměstnavatel povinen zaplatit jednorázové odškodnění manželů a nezaopatřeným dětem zemřelého v paušální částce 240 000 Kč. S účinností od 1. 1. 2012, po novele provedené zákonem č. 365/2011 Sb., zákoník práce v § 378 odst. 1 stanovil, že pozůstalému manželovi a nezaopatřeným dětem náleží jednorázové odškodnění každému ve výši nejméně 240 000 Kč. Uvádí-li citované ustanovení zákoníku práce „nejméně 240 000 Kč“, pak již samo toto ustanovení dává prostor pro zvýšení náhrady nad částku 240 000 Kč, neboť částka 240 000 Kč, podle zákona ta „nejmenší“, by měla být odpovídající náhradou v případech, kdy budou splněny jen základní zákonné podmínky – tedy odškodnění manžela a nezaopatřených dětí při úmrtí zaměstnance v důsledku pracovního úrazu. Není tedy důvodu, aby od 1. 1. 2012 byl pro pracovněprávní nároky pozůstalých používán přístup občanskoprávní judikatury, která pro případy,

že se pevně stanovená částka náhrady podle § 444 odst. 3 obč. zák. jevila s přihlédnutím ke skutkovým okolnostem konkrétní věci nedostatečnou, nevylučovala, aby se za splnění podmínek § 13 odst. 2 obč. zák. pozůstalí domáhali po škůdci náhrady nemajetkové újmy podle § 13 odst. 3 obč. zák., a to v případech mimořádné závažnosti vzniklé nemajetkové újmy či při mimořádných okolnostech, za nichž k porušení práva došlo (viz např. náleží Ústavního soudu ze dne 4. 5. 2005, sp. zn. [Pl. ÚS 16/04](#)). Odškodnění pozůstalých po zaměstnanci zemřelém v důsledku pracovního úrazu, k němuž došlo po 1. 1. 2012, tak bude posuzováno podle § 378 odst. 1 zákoníku práce, aniž by bylo možno nárok pozůstalých na náhradu mimořádné nemajetkové újmy nad částku 240 000 Kč založit na aplikaci § 13 odst. 2 a 3 obč. zák. (resp. od 1. 1. 2014 podle § 2959 o. z.).

11. Odpovědnost zaměstnavatele za škodu, kterou zaměstnanec utrpěl v důsledku pracovního úrazu, je odpovědností objektivní. K předpokladům jejího vzniku proto nepatří porušení právní povinnosti zaměstnavatele. Pro samotnou existenci odpovědnosti žalované podle § 375 zákoníku práce je bezvýznamné, zda žalovaná porušila nějakou svou povinnost zakotvenou v zákoníku práce, taková okolnost však může být jedním z důvodů pro zvýšení odškodnění podle § 378 odst. 1 zákoníku práce. K vymezení kritérií pro přiznání vyššího jednorázového odškodnění lze využít dosavadní judikaturu ke stanovení výše náhrady nemajetkové újmy způsobené pozůstalému úmrtím blízké osoby podle § 13 obč. zák., jakož i judikaturu k náhradě nemajetkové újmy podle § 2959 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku účinného od 1. 1. 2014 (dále jen „o. z.“), např. náleží Ústavního soudu ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. [I. ÚS 2844/14](#), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. [25 Cdo 894/2018](#), uveřejněný pod číslem 85/2019 Sb. rozh obč., část občanskoprávní a obchodní (dále jen „Sbírka“), ústavní stížnost proti citovanému rozsudku byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2019, sp. zn. [IV. ÚS 4156/18](#), či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 10. 2019, sp. zn. [25 Cdo 4518/2018](#). Mimořádné okolnosti úmrtí zaměstnance, nízký věk oběti či pozůstalých, závislost pozůstalých na zemřelém, vyšší intenzita jejich vztahu a hlubší citové strádání pozůstalých (které podle judikatury k občanskému zákoníku účinnému do 31. 12. 2013 odůvodňovaly přiznání nároku na náhradu nemajetkové újmy v penězích podle § 13 odst. 3 obč. zák.) by měly být důvodem pro zvýšení náhrady.

12. V daném případě sice soudy obou stupňů na uplatněný nárok aplikovaly § 13 obč. zák., tedy posoudily věc podle nesprávného právního předpisu (§ 241a odst. 1 o. s. ř.), nicméně závěr, že žalobcům náleží proti zaměstnavateli jejich zemřelé manželky (matky) jednorázové odškodnění v částkách 850 000 Kč, 550 000 Kč a 650 000 Kč (včetně částek, které žalovaná již žalobcům uhradila), odpovídá i skutkovým zjištěním rozhodným pro posouzení věci podle § 378 odst. 1 zákoníku práce a ustálené judikatury ke způsobu stanovení výše náhrady nemajetkové újmy při úmrtí osoby blízké. Pro vyčíslení odpovídající náhrady neměl odvolací soud k dispozici žádný exaktní postup, neboť ustanovení § 378 odst. 1 zákoníku práce ve znění účinném od 1. 1. 2012 je právní normou s relativně neurčitou hypotézou. Uplatní se zde proto volná úvaha soudu, založená na posouzení všech okolností individuálního případu. Na straně žalobců byla pro navýšení náhrady zvažována zejména intenzita vztahu pozůstalých se zemřelou, věk zemřelé a pozůstalých, okolnost, že k úmrtí došlo v důsledku násilného útoku (trestného činu vraždy), že při pátrání po pachateli byla událost medializována a žalobce a), který sám zemřelou našel, trpí psychickými následky tohoto traumatizujícího zážitku, které jej vyřazují z pracovního i společenského života. Odvolací soud při stanovení výše náhrady v neprospěch žalované uvážil, že žalovaná věděla, že pošta ve XY (vzhledem k danému regionu) je více ohrožena možným útokem, a přesto neučinila dostatek bezpečnostních opatření, která by případného pachatele odradila nebo by alespoň umožnila jeho dřívější dopadení. Na druhou stranu bylo odvolacím soudem vzato v úvahu, že žalovaná žalobcům vyjádřila účast a jednorázovou náhradu vyplatila nejen v částkách 250 000 Kč podle kolektivní smlouvy, ale zvýšenou o 100 000 Kč pro každého pozůstalého. Úvaha odvolacího soudu o absolutních částkách náhrady, které by žalobcům měly od žalované náležet, je v odůvodnění napadeného rozsudku vyjádřena srozumitelně a logicky. Není úkolem odvolacího soudu, aby na základě dovolání jakožto mimořádného opravného prostředku

tuto volnou úvahu detailně revidoval, nejde-li o úvahu zjevně nepřiměřenou (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 3. 2009, sp. zn. [25 Cdo 3516/2007](#), uveřejněný v Souboru rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 6879). V dané věci se o zjevně nepřiměřenou úvahu nejedná. Odvolací soud vážil všechny okolnosti věci významné z pohledu konstantní judikatury ke stanovení výše náhrady nemajetkové újmy úmrtím osoby blízké. Důvody pro stanovení náhrady právě v částkách uvedených v napadeném rozhodnutí řádně odůvodnil. Odchýlení od ustálené judikatury by se v daném případě odvolací soud dopustil, pokud by při stanovení výše náhrady nerespektoval shora nastíněné zásady, tedy hodnocení individuálních okolností případu a pečlivé vážení zjištěného skutkového stavu, případně kdyby náhradu stanovil v částkách, které se zcela vymykají náhradám, přisouzeným pozůstalým v obdobných případech. K tomu však nedošlo. Napadeným rozhodnutím nebyla porušena zásada proporcionality, která nemůže být vykládána způsobem, jenž by vedl k neodůvodněnému paušalizování a nedostatečnému zohledňování specifik jednotlivých případů. Rozhodnutí odvolacího soudu o povinnosti žalované zaplatit žalobcům na náhradu nemajetkové újmy kromě již uhrazených částek dalších 500 000 Kč, 200 000 Kč a 300 000 Kč tak ob stojí i z pohledu ustanovení § 378 odst. 1 zákoníku práce.

13. Dovolací námitka žalované, že její odpovědnost vůbec nepřichází v úvahu, protože povinnost k náhradě nemajetkové újmy žalobců byla již pravomocně uložena pachateli vraždy, je nedůvodná. V soudní praxi totiž nejsou pochybnosti o tom, že pracovněprávní odpovědnost zaměstnavatele za škodu vzniklou zaměstnanci pracovním úrazem nevyklučuje občanskoprávní odpovědnost jiného subjektu za škodu z téže škodné události. Jsou-li splněny předpoklady jak odpovědnostní skutkové podstaty podle zákoníku práce, tak odpovědnostní skutkové podstaty podle občanského zákoníku, mohou být nároky na náhradu škody úspěšně uplatněny poškozeným vůči tomu odpovědnému subjektu, který si poškozený vybere; odpovědnost jednoho subjektu nevyklučuje odpovědnost druhého subjektu (srov. rozhodnutí býv. Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 1968, sp. zn. [3 Cz 36/68](#), uveřejněné pod č. 3/1969 Sbírky). Soud nemůže uložit žalovaným povinnost zaplatit náhradu škody společně a nerozdílně. Může však vyslovit, že plněním jednoho ze žalovaných zaniká v rozsahu tohoto plnění povinnost druhého žalovaného [srov. rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 1979, sp. zn. 1 Cz 85/82, uveřejněné pod č. 11/1982 Sbírky, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 4. 2010, sp. zn. [21 Cdo 1084/2009](#), jakož i rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 11. 1993, sp. zn. 6 Cdo 111/93, podle něhož „K případům, kdy z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání mezi účastníky (§ 153 odst. 2, § 212 odst. 1 písm. d/ o. s. ř.), patří vypořádání náhrady škody způsobené několika škůdci bez ohledu na to, že odpovědnost za škodu jednotlivých škůdců je založena na jiných zásadách (na principu objektivním nebo subjektivním) nebo že skutkové podstaty jejich odpovědnosti jsou uvedeny v různých právních předpisech (např. v občanském zákoníku a v zákoníku práce). Není významné ani to, že jeden ze žalovaných nemůže odpovídat za škodu s jiným škůdcem společně a nerozdílně (jako je tomu např. v případě, že jeden škůdce má za škodu odpovídat podle občanského zákoníku a druhý podle úpravy uvedené v zákoníku práce), v takovém případě pak plněním jednoho z odpovědných subjektů na náhradu škody zaniká v rozsahu jeho plnění povinnost ostatních.“]. Soud tedy při rozhodování o povinnosti jednoho ze subjektů odpovědných k náhradě vezme povinnost druhého škůdce v úvahu jen potud, že uloží každému z nich nahradit škodu solidárně s druhým, případně tak, že plněním jednoho z nich zanikne v rozsahu tohoto plnění povinnost druhého. Snížit výši náhrady vůči jednomu z odpovědných subjektů může jen tehdy, plnil-li zcela či zčásti svou povinnost subjekt druhý. To však nebylo v řízení tvrzeno, takže nelze dovodit, že by povinnost dovolatelky v jakémkoli rozsahu zanikla.

14. Rozsudek odvolacího soudu je tedy nesprávný jen v tom, že povinnost žalované k náhradě škody nestanovil s přihlédnutím k již pravomocně založené povinnosti pachatele vraždy nahradit žalobcům škodu za stejnou škodní událost.

15. Dovolací soud proto podle § 243d odst. 1 písm. b) o. s. ř. částečně změnil rozhodnutí odvolacího

soudu v části výroku napadené dovoláním žalované, čímž rozsudek soudu prvního stupně změnil a žalované uložil povinnost odvolacím soudem stanovené částky zaplatit žalobcům spolu s pachatelem vraždy tak, že plněním jednoho z nich zanikne v rozsahu tohoto plnění povinnost druhého z nich.

16. Jinak bylo rozhodnutí odvolacího soudu v napadené části shledáno správným, proto Nejvyšší soud dovolání žalované ve zbývajícím rozsahu podle § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.

17. V důsledku opožděnosti dovolání žalobců mohl dovolací soud přezkoumat jen vyhovující výroky rozsudku odvolacího soudu. Nezabýval se proto případnými důvody pro přiznání náhrady ve vyšších částkách, které žalobci popsali ve vyjádření k dovolání.